

СПЕЦИФІКА БЮДЖЕТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Піляк М. С., здобувач вищої освіти група МЕН 6/1
Миколаївський національний аграрний університет*

В тезах викладено специфіку бюджету Європейського Союзу, принципи яких він повинен дотримуватись, а саме: єдності, щорічності, рівноваги, єдиної одиниці, універсальності, цільового характеру, ефективного фінансового управління та прозорості. З огляду на це, наведено ключові напрями, що сприяють реалізації політики й стратегії розвитку бюджету Європейського Союзу. Розкрито основні статті видатків бюджету ЄС.

***Ключові слова:** видатки, грошові кошти, дефіцит, економічне зростання, валютна стабільність, доходи, бюджет, бюджетна дисципліна.*

Бюджет Європейського Союзу (ЄС) є централізованим фондом грошових коштів країн-членів та водночас фінансовим планом формування та використання фінансових ресурсів Європейського Союзу. Специфікою бюджету ЄС є те, що він не може виконувати роль інструменту макроекономічної політики, тобто впливати на стабілізацію економіки держав-учасниць. Його доходи та витрати мають врівноважуватись, тобто не можна використовувати бюджетний дефіцит як інструмент поживлення сукупного попиту й інвестицій або зменшення безробіття.

Бюджет ЄС базується на дотриманні таких принципів:

– принцип щорічності вимагає розробку бюджету строком на один рік, а також те, що такі операції за зобов'язаннями та платежами бюджету мають бути закінчені протягом поточного року;

– принципи єдності та бюджетної точності означають, що доходи й видатки ЄС мають бути зведені в одному єдиному документі з сенсом

ефективного обліку та контролю за витрачанням загальних коштів. Практика бюджетних відносин Євросоюзу змінилася відповідно до цих принципів, забезпечивши на сучасному етапі об'єднання всіх статей доходів і видатків у один єдиний бюджет;

– принцип рівноваги вимагає, щоб доходи відповідали видаткам бюджету. Тобто не допускається дефіцитність бюджету, а також забороняється здійснення позик для покриття видатків. У випадку виникнення дефіциту (що є винятком із правил у європейській практиці) його розмір зараховується у видаткову частину бюджету наступного року. Взагалі прийнято брати за те що, бюджет зводиться із профіцитом і його активне сальдо переноситься в дохід бюджету наступного року;

– принцип цільового характеру видатків вимагає, щоб окрема сума асигнувань мала своє певне призначення й обґрунтування;

– принцип універсальності передбачає незакріплення доходів бюджету за окремими статтями видатків. Усі видатки та доходи повною мірою включаються до бюджету ЄС без будь-якої прив'язки між собою;

– принцип обліку як єдиної одиниці полягає у тому, що бюджет виконується, обліковується та складається у єдиній грошовій одиниці — євро;

– принцип ефективного фінансового управління полягає у врахуванні закономірностей функціонування економіки з метою досягнення ефективності формування та використання ресурсів бюджету ЄС;

– принцип прозорості, за допомогою якого гарантується надання точної, повної та чіткої інформації про виконання й складання бюджету [2, с.136].

Бюджет Європейського Союзу є певною мірою відображенням як завдань ЄС, так і можливостей щодо формування доходів. З огляду на це, бюджет покликаний, перш за все, сприяти реалізації політики й стратегії розвитку ЄС у таких ключових напрямках:

- підтримка валютної стабільності;
- забезпечення високих темпів економічного зростання;

- вирівнювання рівнів соціального й культурного розвитку різних регіонів;
- стимулювання розробки та впровадження нових технологій [1,с.25].

У процесі попередніх етапів розширення ЄС та поглиблення європейської інтеграції видатки бюджету значно збільшилися і, разом з тим, розширилися напрями використання бюджетних грошей. Основними видатковими статтями бюджету ЄС є такі: фінансування сільського господарства, соціальних і регіональних програм розвитку, проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, забезпечення зовнішніх політичних та економічних зв'язків, видатки на управління.

Політика бюджетних видатків у ЄС підпорядкована таким ідеям: бюджетне фінансування має сприяти вирівнюванню економічного становища країн-членів та подоланню соціальних диспропорцій; оптимально представляти як інтереси найбідніших держав, так і право розвинутих країн на частку фінансових ресурсів бюджету ЄС. Вважаємо, що у сфері використання коштів має дотримуватись бюджетна дисципліна та забезпечуватись економічна ефективність і прозорість.

Література:

1. Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. Податкові системи зарубіжних держав. – К.: Кондор, 2012. – 222 с.
2. Кремень О.І. Фінанси: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 412 с.
3. Михайловська О.В. Фінанси в схемах і таблицях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2014. – 386 с.

Annotation

The thesis outlines the specificities of the European Union budget, the principles of which it must adhere to, namely unity, annuality, equilibrium, one unit, versatility, purpose, sound financial management and transparency. Against this background, the key areas contributing to the implementation of the European Union budget and policy development strategy are outlined. The main items of expenditure of the EU budget are disclosed.

Key words: *budget, cash, deficit, economic growth, currency stability, income, expenditures, budgetary discipline.*

**Науковий керівник –Бурковська А.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**